YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
16 päivänä kesäkuuta 1998 *

Asiassa C-53/96,

jonka Arrondissementsrechtbank te Amsterdam on saattanut EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Hermès International (société en commandite par actions)

vastaan

FHT Marketing Choice BV

ennakkoratkaisun kauppaan liittyvistä teollis- ja tekijänoikeuksien näkökohdista tehdyn sopimuksen, joka on 22.12.1994 tehdyllä neuvoston päätöksellä 94/800/EY (EYVL L 336, s. 1) yhteisön puolesta yhteisön toimivaltaan kuuluvien asioiden osalta hyväksytyn Maailman kauppajärjestön perustamissopimuksen liitteenä 1 C, 50 artiklan 6 kohdan tulkinnasta,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti G. C. Rodríguez Iglesias, jaostojen puheenjohtajat C. Gulmann, H. Ragnemalm ja M. Wathelet sekä tuomarit G. F. Mancini,

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

J. C. Moitinho de Almeida, P. J. G. Kapteyn, J. L. Murray, D. A. O. Edward (esittelevä tuomari), J.-P. Puissochet, G. Hirsch, P. Jann ja L. Sevón,

julkisasiamies: G. Tesauro,
kirjaaja: hallintovirkamies L. Hewlett,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Hermès International (société en commandite par actions), edustajanaan asianajaja L. van Bunnen, Bryssel,

— Alankomaiden hallitus, asiamiehenään ulkoasiainministeriön oikeudellinen neuvonantaja A. Bos,

— Ranskan hallitus, asiamiehinään ulkoasiainministeriön oikeudellisen osaston jaostopäällikkö C. de Salins ja tämän saman osaston ulkoasiainsihteeri G. Mignot,

— Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, asiamiehenään Treasury Solicitor's Departmentin virkamies S. Ridley,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellinen neuvonantaja P. J. Kuyper ja oikeudellisen yksikön virkamies B. J. Drijber,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan Hermès International (société en commandite par actions) -yhtiön, edustajanaan asianajaja L. van Bunnen, Alankomaiden hallituksen, asiamiehenään ulkoasiainministeriön oikeudellinen apulaisneuvonantaja M. Fierstra, Ranskan hallituksen, asiamiehenään G. Mignot, Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen, asiamiehenään Assistant Treasury Solicitor J. Collins, avustajanaan R. Plender, QC, Euroopan unionin neuvoston, asiamiehenään oikeudellisen yksikön virkamies G. Houttuin, ja komission, asiamiehinään P. J. Kuyper ja B. J. Drijber, 27.5.1997 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 13.11.1997 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Arrondissementsrechtbank te Amsterdam on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 1.2.1996 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 22.2.1996, EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla ennakkoratkaisukysymyksen kauppaan liittyvistä teollis- ja tekijänoikeuksien näkökohdista tehdyn sopimuksen (jäljempänä TRIPS-sopimus) 50 artiklan 6 kohdan tulkinnasta; tämä sopimus on 22.12.1994 tehdyllä neuvoston päätöksellä 94/800/EY (EYVL L 336, s. 1) yhteisön puolesta yhteisön toimivaltaan kuuluvien asioiden osalta hyväksytyn Maailman kauppajärjestön perustamissopimuksen (jäljempänä WTO:n perustamissopimus) liitteenä 1 C.

2 Tämä kysymys on esitetty oikeusriidassa, jossa vastakkain ovat Hermès International, joka on Ranskan oikeuden mukainen kommandiittiosakeyhtiö (société en commandite par actions) (jäljempänä Hermès), ja Alankomaiden oikeuden mukaan perustettu yhtiö FHT Marketing Choice BV (jäljempänä FHT) ja joka koskee tavaramerkkioikeuksia, joiden haltija Hermès on.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

3 Yhteisön tavaramerkistä 20 päivänä joulukuuta 1993 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 40/94 (EYVL 1994, L 11, s. 1) "Väliaikaiset ja suojaavat toimenpiteet" -otsikoidun 99 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Jäsenvaltion laissa säädettyjen kansallista tavaramerkkiä koskevien väliaikaisten ja suojaavien toimenpiteiden toteuttamista voidaan pyytää yhteisön tavaramerkin osalta tai yhteisön tavaramerkkiä koskevan hakemuksen osalta kyseisen jäsenvaltion oikeusviranomaisilta, mukaan lukien yhteisön tavaramerkkituomioistuimilta, vaikka tämän asetuksen mukaisesti toisen jäsenvaltion tavaramerkkituomioistuin on asian osalta toimivaltainen."

4 Tämän asetuksen 143 artiklan 1 kohdan mukaan asetus tulee voimaan kuudentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*. Koska asetus julkaistiin 14.1.1994, se tuli siis voimaan 15.3.1994.

5 Päätöksen 94/800/EY 1 artiklassa määrätään seuraavaa:

"Hyväksytään Euroopan yhteisön puolesta seuraavat monenväliset sopimukset ja säädökset siltä osin kuin ne kuuluvat yhteisön toimivaltaan:

— Maailman kauppajärjestön perustamissopimus ja sen liitteissä 1, 2 ja 3 olevat sopimukset, — — ."

6 TRIPS-sopimuksen 50 artiklassa määrätään seuraavaa:

"1. Oikeusviranomaisilla tulee olla oikeus määrätä nopeista ja tehokkaista turvaamistoimenpiteistä,

a) joilla estetään niiden tuomiopiirissä teollis- tai tekijänoikeuden loukkaaminen ja erityisesti maahantuotujen tavaroiden pääsy markkinoille tulliselvityksen jälkeen;

b) jotka tähtäävät olennaisen todistusaineiston turvaamiseen, milloin rikkomusta on aihetta epäillä.

2. Oikeusviranomaisilla tulee olla oikeus päättää turvaamistoimenpiteistä toista osapuolta kuulemattakin, milloin se katsotaan perustelluksi, erityisesti jos viivytys

todennäköisesti aiheuttaisi korvaamatonta vahinkoa oikeudenhaltijalle, tai milloin on ilmeinen todistusaineiston hävittämisen vaara.

3. Oikeusviranomaisilla tulee olla oikeus vaatia hakijaa esittämään mitä tahansa kohtuullisella vaivalla saatavaa todistusaineistoa voidakseen riittävästi vakuuttua siitä, että hakija on oikeudenhaltija ja että hänen oikeuttaan loukataan tai että sellainen loukkaus on toteutumaisillaan, ja määrätä hakija asettamaan riittävä vakuus, joka suojaa vastaajaa ja estää väärinkäytöksen.

4. Mikäli turvaamistoimiin on ryhdytty toista osapuolta kuulematta, tälle pitää ilmoittaa asiasta viipymättä ja viimeistään välittömästi toimenpiteisiin ryhtymisen jälkeen. Asian uudelleenkäsittely, johon liittyy oikeus tulla kuulluksi, tulee järjestää vastaajan pyynnöstä kohtuullisessa ajassa toimenpiteistä ilmoittamisen jälkeen sen ratkaisemiseksi, onko turvaamistointa muutettava taikka onko se kumottava tai pidettävä voimassa.

— —

6. Jollei 4 kohdasta muuta johdu, tulee 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut toimenpiteet vastaajan vaatimuksesta kumota tai niiden vaikutukset muuten poistaa, jos pääasiaa ei ole pantu vireille kohtuullisessa määräajassa, jonka pituuden toimenpiteestä määräävä oikeusviranomainen päättää, jos jäsenen lainsäädäntö niin sallii tai, jos tuomioistuimella ei ole sellaista määräysvaltaa, määräaika ei saa [olla] yli 20 työpäivää tai 31 kalenteripäivää riippuen siitä, kumpi niistä on pidempi.

— —."

7 Euroopan yhteisön ja jäsenvaltioiden edustajat allekirjoittivat 15.4.1994 Marrakeshissä Uruguayn kierroksen monenvälisten kauppaneuvottelujen tuloksia koskevan päätösasiakirjan (jäljempänä päätösasiakirja) ja WTO:n perustamissopimuksen sen syntymistä koskevin varauksin.

8 *Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering*in (Alankomaiden siviiliprosessilaki; jäljempänä siviiliprosessilaki) 289 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

"Asioissa, joissa asianosaisten etujen turvaamiseksi on asian kiireellisyyden vuoksi tarpeen ryhtyä välittömiin väliaikaisiin toimenpiteisiin, tätä koskeva vaatimus voidaan esittää istunnossa, jonka tuomioistuimen puheenjohtaja tätä tarkoitusta varten järjestää määräämänään arkipäivänä."

9 Tällaisen tilanteen osalta siviiliprosessilain 290 §:n 2 momentissa säädetään, että asianosaiset voivat omasta aloitteestaan tulla saapuville istuntoon, jossa tuomioistuimen puheenjohtaja käsittelee väliaikaismääräysten antamista, jolloin kyseisiä toimenpiteitä hakevaa asianosaista täytyy istunnossa edustaa asianajaja, kun taas vastapuoli voi esiintyä henkilökohtaisesti tai valtuuttaa asianajajan asiamiehekseen.

10 Siviiliprosessilain 292 §:n mukaan kyseiset väliaikaiset toimenpiteet eivät vaikuta pääasiassa annettavaan ratkaisuun.

11 Siviiliprosessilain 295 §:n mukaan väliaikaismääräyksestä saadaan valittaa Gerechtshofiin kahden viikon kuluessa määräyksen antamisesta.

Pääasian tosiseikat

12 Hermès on Benelux-maita koskevien kansainvälisten rekisteröintien R 196 756 ja R 199 735 perusteella sanamerkki-tyyppisen tavaramerkin "Hermès" ja sana- ja kuviomerkki -tyyppisen tavaramerkin "Hermès" haltija.

13 Hermès käyttää näitä tavaramerkkejään muun muassa solmioissa, joita se markkinoi valikoivaa jakelujärjestelmää käyttäen. Alankomaissa Hermès-solmioita myyvät Galerie & Faïence BV, kotipaikka Scheveningen, ja Boutique le Duc, kotipaikka Zeist.

14 Koska FHT myi Hermèsin mukaan Hermès-solmioiden jäljitelmiä, Hermès teetti 21.12.1995 Arrondissementsrechtbank te Amsterdamin puheenjohtajan luvan perusteella takavarikon, jossa takavarikoitiin FHT:ltä itseltään kymmenen solmiota, ja lisäksi turvaamistoimenpiteenä takavarikoitiin PTT Post BV -yhtiön hallusta 453 FHT:lle toimitettavana ollutta solmiota.

15 Hermès on esittänyt 2.1.1996 tekemällään hakemuksella Arrondissementsrechtbank te Amsterdamille väliaikaismääräyksiä koskevassa "kort geding" -menettelyssä vaatimukset siitä, että FHT määrättäisiin lopettamaan niiden tekijän- ja tavaramerkkioikeuksien loukkaaminen, joiden haltija Hermès on. Hermès on vaatinut myös, että tuomioistuimen puheenjohtaja määräisi kaikista toimenpiteistä, jotka ovat tarpeen, jotta Hermèsin oikeuksia ei loukattaisi tulevaisuudessakaan.

16 Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevassa päätöksessään Arrondissementsrechtbank te Amsterdamin puheenjohtaja toteaa, että Hermèsin vaatimuksesta takavarikoidut solmiot ovat todennäköisesti väärennöksiä ja että on epätodennäköistä, että FHT olisi toiminut vilpittömässä mielessä. Tämän vuoksi puheenjohtaja on päätöksessään hyväksynyt Hermèsin vaatimuksen ja määrännyt, että FHT:n on välittömästi lopetettava Hermèsin yksinomaisten tekijän- ja tavaramerkkioikeuksien loukkaaminen ja oltava loukkaamatta niitä myös tulevaisuudessa.

17 Hermès on vaatinut samalla Arrondissementsrechtbank te Amsterdamin puheenjohtajaa määräämään myös, että FHT:n olisi esitettävä TRIPS-sopimuksen 50 artiklan 6 kohdassa tarkoitettu vaatimus turvaamistoimenpiteiden kumoamiseksi kolmen kuukauden kuluessa väliaikaismääräyksen sisältävän päätöksen tiedoksiantamisesta ja että Hermèsin olisi pantava pääasia vireille 14 päivän kuluessa siitä, kun FHT on mahdollisesti pannut vireille kyseisen kumoamismenettelyn.

18 Arrondissementsrechtbank te Amsterdamin puheenjohtaja katsoo, ettei kyseistä määräaikoja koskevaa vaatimusta voida hyväksyä, koska TRIPS-sopimuksen 50 artiklan 6 kohdassa ei määrätä, että vastaajan olisi vaadittava turvaamistoimenpiteiden kumoamista jossakin tietyssä määräajassa. Tämän määräyksen tarkoituksena on päinvastoin mahdollistaa se, että vastaaja voi vaatia turvaamistoimien kumoamista pääasiassa annettavan tuomion julistamiseen saakka. Näin ollen TRIPS-sopimuksen kyseisessä määräyksessä tarkoitettua määräaikaa, jonka kuluessa pääasian oikeudenkäynti on pantava vireille, ei voida määritellä siten, että tämän määräajan alkaminen riippuisi siitä määräajasta, jonka kuluessa vastaajan on esitettävä kumoamisvaatimus.

19 Arrondissementsrechtbank te Amsterdamin puheenjohtaja ei kuitenkaan ole varma siitä, olisiko Hermèsille asetettava määräaika pääasian oikeudenkäynnin vireillepanemiseksi. Näin olisi tehtävä siinä tapauksessa, että kyseisessä väliaikaismääräyksiä koskevassa menettelyssä määrättyä toimenpidettä on pidettävä TRIPS-sopimuksen 50 artiklassa tarkoitettuna turvaamistoimenpiteenä.

20 Tältä osin kansallinen tuomioistuin toteaa, että Alankomaiden lainsäädännössä säännellylle väliaikaismääräyksiä koskevalle menettelylle on ominaista se, että vastapuoli haastetaan tähän menettelyyn, asianosaisilla on oikeus tulla kuulluiksi ja kyseisistä toimista päättävä tuomari tutkii oikeusriidan sisältöä ja tekee tämän perusteella kirjallisen ja perustelut sisältävän päätöksen, johon saa hakea muutosta. Lisäksi kansallinen tuomioistuin toteaa, että vaikka asianosaiset voivat tämän jälkeen panna vireille pääasian oikeudenkäynnin, TRIPS-sopimukseen liittyvissä asioissa asianosaiset yleensä tyytyvät väliaikaismääräykseen.

21 Tässä tilanteessa kansallinen tuomioistuin on lykännyt asian ratkaisemista ja esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

"Kuuluuko kauppaan liittyvistä teollis- ja tekijänoikeuksien näkökohdista tehdyn sopimuksen 50 artiklassa tarkoitetun turvaamistoimenpiteen käsitteen alaan sellainen väliaikaismääräys, jota tarkoitetaan siviiliprosessilain 289 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä, joiden mukaan tuomioistuimen puheenjohtajalta voidaan vaatia väliaikaismääräystä välittömiin väliaikaisiin toimenpiteisiin ryhtymisestä asiassa?"

Yhteisöjen tuomioistuimen toimivalta

22 Alankomaiden, Ranskan ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallitukset ovat esittäneet, ettei yhteisöjen tuomioistuimella ole toimivaltaa vastata tähän kysymykseen.

23 Ne vetoavat tältä osin yhteisöjen tuomioistuimen 15.11.1994 antamassa lausunnossa 1/94 olevaan 104 kohtaan (Kok. 1994, s. I-5267), jossa yhteisöjen tuomioistuin totesi, että TRIPS-sopimuksen ne määräykset, jotka koskevat "teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöönpanoa", eli muun muassa TRIPS-sopimuksen 50 artikla, kuuluvat pääosin jäsenvaltioiden eivätkä yhteisön toimivaltaan, koska yhteisö ei ollut lausunnon antamisajankohtana käyttänyt immateriaalioikeuksien alalla olevaa sisäistä toimivaltaansa — ellei oteta lukuun tuotevääränsten luovutuksen vapaaseen liikkeeseen kieltävistä toimenpiteistä 1 päivänä joulukuuta 1986 annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 3842/86 (EYVL L 357, s. 1). Alankomaiden, Ranskan ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallitukset esittävät, että koska yhteisö ei ole edelleenkään antanut muita yhdenmukaistamissäännöksiä kyseisellä alalla, TRIPS-sopimuksen 50 artikla ei kuulu yhteisön oikeuden soveltamisalaan niin, että yhteisöjen tuomioistuimella olisi toimivalta tulkita tätä sopimusta.

24 On kuitenkin syytä huomauttaa, että WTO:n perustamissopimuksen teki Euroopan yhteisö ja sen ratifioivat jäsenvaltiot, ilman että yhteisön ja jäsenvaltioiden velvoitteita muita sopimuspuolia kohtaan olisi jaettu yhteisön velvoitteisiin ja jäsenvaltioiden velvoitteisiin.

25 Ei ole myöskään tarpeen määrittää niiden velvoitteiden laajuutta, joihin yhteisö on sitoutunut kyseisen sopimuksen tekemisen perusteella, vaan on ainoastaan todettava, että kun yhteisö ja sen jäsenvaltiot allekirjoittivat 15.4.1994 päätösasiakirjan ja WTO:n perustamissopimuksen, asetus N:o 40/94 oli ollut voimassa yhden kuukauden.

26 TRIPS-sopimuksen 50 artiklan 1 kohdassa määrätään, että sopimuspuolten oikeusviranomaisilla tulee olla toimivalta määrätä "turvaamistoimenpiteistä", joilla suojataan niiden henkilöiden etuja, jotka ovat sopimuspuolten kansallisissa säännöksissä annettujen tavaramerkkioikeuksien haltijoita. Tätä tarkoitusta varten artiklaan sisältyy useita menettelysääntöjä, joita sovelletaan turvaamistoimimenettelyihin.

27 Asetuksen N:o 40/94 99 artiklan mukaan yhteisön tavaramerkistä johtuvia oikeuksia voidaan suojata toteuttamalla "väliaikaisia ja suojaavia toimenpiteitä".

28 On totta, että asetuksen N:o 40/94 99 artiklassa tarkoitetaan kulloisenkin jäsenvaltion kansallisessa lainsäädännössä säädettyjä, kansallisten tavaramerkkien osalta sovellettavia toimenpiteitä ja niihin liittyviä menettelysääntöjä. Koska kuitenkin Euroopan yhteisö on TRIPS-sopimuksen sopimuspuoli ja koska tämä sopimus koskee myös yhteisön tavaramerkkiä, on katsottava, että kun 99 artiklassa tarkoitetut oikeusviranomaiset soveltavat kansallisia menettelysääntöjä sellaisten väliaikaisten toimenpiteiden määräämiseksi, joilla suojataan yhteisön tavaramerkistä johtuvia oikeuksia, näiden viranomaisten on tulkittava kansallisia menettelysääntöjä mahdollisuuksien mukaan TRIPS-sopimuksen 50 artiklan sanamuodon ja tarkoi-

tuksen valossa (ks. vastaavasti asia C-286/90, Poulsen ja Diva Navigation, tuomio 24.11.1992, Kok. 1992, s. I-6019, 9 kohta ja asia C-61/94, komissio v. Saksa, tuomio 10.9.1996, Kok. 1996, s. I-3989, 52 kohta).

29 Tämän vuoksi yhteisöjen tuomioistuimella on joka tapauksessa toimivalta tulkita TRIPS-sopimuksen 50 artiklaa.

30 Yhteisöjen tuomioistuimen toimivaltaisuuteen ei vaikuta se, että pääasian oikeusriidassa on kysymys tavaramerkeistä, joiden kansainvälinen rekisteröinti koskee Benelux-maita.

31 On nimittäin ensinnäkin huomattava, että yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, joka vastaa pääasiassa annettavasta ratkaisusta, tehtävänä on muun muassa harkita, onko ennakkoratkaisu tarpeen asian ratkaisemiseksi. Koska kyseinen ennakkoratkaisukysymys koskee oikeussääntöä, jonka tulkitseminen kuuluu yhteisöjen tuomioistuimen toimivaltaan, yhteisöjen tuomioistuimella on näin ollen periaatteessa velvollisuus antaa ennakkoratkaisu (ks. vastaavasti yhdistetyt asiat C-297/88 ja C-197/89, Dzodzi, tuomio 18.10.1990, Kok. 1990, s. I-3763, 34 ja 35 kohta ja asia C-231/89, Gmurzynska-Bscher, tuomio 8.11.1990, Kok. 1990, s. I-4003, 19 ja 20 kohta).

32 Toiseksi on todettava, että kun tiettyä oikeussääntöä voidaan soveltaa sekä kansallisessa oikeudessa säänneltyihin tilanteisiin että yhteisön oikeudessa säänneltyihin tilanteisiin, yhteisön edun mukaista on selvästi se, että tällaista oikeussääntöä tulkitaan yhdenmukaisesti, jotta vältettäisiin myöhemmät tulkintaerot, ja näin on siitä riippumatta, missä olosuhteissa tätä oikeussääntöä sovelletaan (ks. vastaavasti asia C-130/95, Giloy, tuomio 17.7.1997, Kok. 1997, s. I-4291, 28 kohta ja asia C-28/95, Leur-Bloem, tuomio 17.7.1997, Kok. 1997, s. I-4161, 34 kohta). Kuten edellä 28 kohdassa on todettu, käsiteltävänä olevassa asiassa TRIPS-sopimuksen 50 artiklaa sovelletaan sekä yhteisön tavaramerkkiin että kansallisiin tavaramerkkeihin.

33 Edellä esitetyn perusteella yhteisöjen tuomioistuimella on toimivalta vastata esitettyyn kysymykseen.

Ennakkoratkaisukysymys

34 Kansallinen tuomioistuin haluaa ennakkoratkaisukysymyksellään tietää, onko TRIPS-sopimuksen 50 artiklassa tarkoitettuna turvaamistoimenpiteenä pidettävä sellaista toimenpidettä, jonka tarkoituksena on lopettaa tavaramerkkioikeuden loukkaaminen ja josta päätetään menettelyssä, jolle on ominaista se, että

— kansallisessa oikeudessa tätä toimenpidettä luonnehditaan "välittömäksi väliaikaiseksi toimenpiteeksi" ja se toteutetaan "asian kiireellisyyden vuoksi",

— vastapuoli haastetaan menettelyyn ja häntä kuullaan, jos hän on läsnä asian käsittelyssä,

— toimenpiteestä päättävä tuomari tekee siitä kirjallisen ja perustelut sisältävän päätöksen tutkittuaan oikeusriidan sisältöä,

— tästä päätöksestä saadaan valittaa ja

— vaikka asianosaiset voivat panna vireille pääasian oikeudenkäynnin, asianosaiset pitävät erittäin usein kyseistä päätöstä oikeusriidan "lopullisena" ratkaisuna.

35 Aluksi on korostettava, että vaikka asiassa on esitetty näkemyksiä siitä, onko TRIPS-sopimuksen 50 artiklalla välitöntä oikeusvaikutusta, yhteisöjen tuomioistuinta ei ole pyydetty ratkaisemaan tätä kysymystä, vaan sitä on pyydetty vastaamaan ainoastaan siihen kysymykseen, miten kansallisen tuomioistuimen olisi tulkittava kyseistä artiklaa, jotta se kykenisi tulkitsemaan Alankomaissa voimassa olevia menettelysääntöjä kyseisen artiklan määräysten valossa.

36 TRIPS-sopimuksen 50 artiklassa tarkoitetaan sen 1 kohdan sanamuodon mukaan muun muassa "nopeita ja tehokkaita" toimenpiteitä, joilla on tarkoitus "estä[ä] —— teollis- tai tekijänoikeuden loukkaaminen".

37 Kansallisen tuomioistuimen antaman väliaikaismääräyksen kaltainen toimenpide täyttää tässä määritelmässä asetetut edellytykset. Kyseisen määräyksen tarkoituksena on velvoittaa vastapuoli lopettamaan tavaramerkkioikeuksien loukkaaminen, ja kansallisessa oikeudessa kyseistä määräystä luonnehditaankin nimenomaisesti "välittömäksi väliaikaiseksi toimenpiteeksi", joka toteutetaan "asian kiireellisyyden vuoksi".

38 Lisäksi on selvää, että asianosaisilla on halutessaan mahdollisuus panna kyseisestä toimenpiteestä päättämisen jälkeen vireille pääasian oikeudenkäynti, minkä vuoksi on katsottava, että kyseistä toimenpidettä ei ole tarkoitettu oikeudellisesti lopulliseksi.

39 Edellä mainitut muut tämän määräyksen ominaispiirteet eivät horjuta tätä päätelmää, jonka mukaan sellaista väliaikaismääräystä, jonka kansallinen tuomioistuin on antanut, on pidettävä TRIPS-sopimuksen 50 artiklassa tarkoitettuna turvaamistoimenpiteenä.

40 Ensinnäkin siltä osin, että vastapuoli haastetaan menettelyyn ja että hänellä on oikeus tulla kuulluksi, on todettava, että TRIPS-sopimuksen 50 artiklan 2 kohdan mukaan turvaamistoimenpiteistä voidaan päättää "toista osapuolta kuulematttakin, milloin se katsotaan perustelluksi", ja että sen 4 kohdassa määrätään tätä koskevasta erityisestä menettelystä. Vaikka näissä määräyksissä sallitaan se, että perustel-

luissa tapauksissa turvaamistoimenpiteistä voidaan päättää vastapuolta kuulematta-kin, tämä ei tarkoita sitä, että ainoastaan sellaisia toimenpiteitä, joista on päätetty näin, voitaisiin pitää TRIPS-sopimuksen 50 artiklassa tarkoitettuina turvaamistoimenpiteinä. Näistä määräyksistä päinvastoin ilmenee, että kaikissa muissa tapauksissa turvaamistoimenpiteistä päätetään menettelyssä, jossa noudatetaan kontradiktorista periaatetta.

41 Toiseksi se, että väliaikaisista toimenpiteistä päättävä tuomari tekee kirjallisen ja perustelut sisältävän päätöksen, ei estä luonnehtimasta tätä määräystä TRIPS-sopimuksen 50 artiklassa tarkoitetuksi turvaamistoimenpiteeksi, koska 50 artiklassa ei ole määrätty mitään sen päätöksen muodosta, jossa päätetään tällaiseen turvaamistoimenpiteeseen ryhtymisestä.

42 Kolmanneksi on todettava, että TRIPS-sopimuksen 50 artiklassa ei sen sanamuodon perusteella määrätä siitä, että tässä artiklassa tarkoitetuista toimenpiteistä olisi päätettävä niin, ettei kyseinen tuomari tutki oikeusriidan sisältöä. Koska tämän artiklan 3 kohdassa määrätään, että oikeusviranomaisilla tulee olla oikeus vaatia hakijaa esittämään sellaista selvitystä, joka osoittaa riittävällä varmuudella, että hakijan oikeutta loukataan tai että tällainen loukkaus on toteutumaisillaan, tästä seuraa päinvastoin, että 50 artiklassa tarkoitetut turvaamistoimenpiteet perustuvat ainakin jonkinlaajuiseen oikeusriidan sisällön tutkimiseen.

43 Neljänneksi sen seikan osalta, että kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevassa asiassa kyseessä olevasta toimenpiteestä saadaan valittaa, on todettava, että vaikka TRIPS-sopimuksen 50 artiklan 4 kohdassa määrätään nimenomaisesti vain siitä, että vastapuolella täytyy olla mahdollisuus saada asia "uudelleen käsiteltäväksi" siinä tapauksessa, että turvaamistoimenpiteestä on päätetty vastapuolta kuulematta, missään tämän artiklan määräyksessä ei toisaalta suljeta pois turvaamistoimenpiteiden yleistä valituskelpoisuutta.

44 Lopuksi on todettava, että vaikka asianosaiset pitäisivät väliaikaismääräystä oikeusriidan "lopullisena" ratkaisuna, tämä ei muuta TRIPS-sopimuksen 50 artiklassa turvaamistoimenpiteeksi luonnehditun toimenpiteen oikeudellista luonnetta.

45 Ennakkoratkaisukysymykseen on näin ollen vastattava, että TRIPS-sopimuksen 50 artiklassa tarkoitettuna turvaamistoimenpiteenä on pidettävä sellaista toimenpidettä, jonka tarkoituksena on lopettaa tavaramerkkioikeuden loukkaaminen ja josta päätetään menettelyssä, jolle on ominaista se, että

— kansallisessa oikeudessa tätä toimenpidettä luonnehditaan "välittömäksi väliaikaiseksi toimenpiteeksi" ja se toteutetaan "asian kiireellisyyden vuoksi",

— vastapuoli haastetaan menettelyyn ja häntä kuullaan, jos hän on läsnä asian käsittelyssä,

— toimenpiteestä päättävä tuomari tekee siitä kirjallisen ja perustelut sisältävän päätöksen tutkittuaan oikeusriidan sisältöä,

— tästä päätöksestä saadaan valittaa ja

— vaikka asianosaiset voivat panna vireille pääasian oikeudenkäynnin, asianosaiset pitävät erittäin usein kyseistä päätöstä oikeusriidan "lopullisena" ratkaisuna.

Oikeudenkäyntikulut

46 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Alankomaiden, Ranskan ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksille ja komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian

käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on ratkaissut Arrondissementsrechtbank te Amsterdamin 1.2.1996 tekemällään päätöksellä esittämän kysymyksen seuraavasti:

Kauppaan liittyvistä teollis- ja tekijänoikeuksien näkökohdista tehdyn sopimuksen, joka on 22.12.1994 tehdyllä neuvoston päätöksellä 94/800/EY yhteisön puolesta yhteisön toimivaltaan kuuluvien asioiden osalta hyväksytyn Maailman kauppajärjestön perustamissopimuksen liitteenä 1 C, 50 artiklassa tarkoitettuna turvaamistoimenpiteenä on pidettävä sellaista toimenpidettä, jonka tarkoituksena on lopettaa tavaramerkkioikeuden loukkaaminen ja josta päätetään menettelyssä, jolle on ominaista se, että

— kansallisessa oikeudessa tätä toimenpidettä luonnehditaan "välittömäksi väliaikaiseksi toimenpiteeksi" ja se toteutetaan "asian kiireellisyyden vuoksi",

— vastapuoli haastetaan menettelyyn ja häntä kuullaan, jos hän on läsnä asian käsittelyssä,

— toimenpiteestä päättävä tuomari tekee siitä kirjallisen ja perustelut sisältävän päätöksen tutkittuaan oikeusriidan sisältöä,

— tästä päätöksestä saadaan valittaa ja

— vaikka asianosaiset voivat panna vireille pääasian oikeudenkäynnin, asianosaiset pitävät erittäin usein kyseistä päätöstä oikeusriidan "lopullisena" ratkaisuna.

Rodríguez Iglesias Gulmann Ragnemalm Wathelet

Mancini Moitinho de Almeida Kapteyn

Murray Edward Puissochet

Hirsch Jann Sevón

Julistettiin Luxemburgissa 16 päivänä kesäkuuta 1998.

R. Grass G. C. Rodríguez Iglesias

kirjaaja presidentti